

3 BÖNDAGEN 1851 [fragmentariskt bevarad]

<sida1> - - - nne härstam[mar] från David, men kun[de] icke begripa huru Davids son kunde vara Davids Herre och öfverman eller Skapare. David kände likväl[,] att Christus var hans Herre och skapare, och derföre trodde han på den tillkomman[-]de Frälsaren; Men Judarna trodde icke att Jesus var Guds son[,] emedan han up[p]trädd[e] [ut]i en tjenares skepels[e] och icke som konung[.] Nu borde vi först förklara den första versen uti 110 Psalmen [h]varifrån vår Text är tagen. Der står - - -, Herren sade [till] min Herre, sitt <sida2> på min Högra hand, till dess jag lägger dina fiender till en fotapall d.v.s. Gud Fader sade till Frälsaren: sätt Dig på min högra hand, till dess christen[-]domens fiender blifva förödmjukade. Nu hafva vi hört af kyr[-]kohistorien, att christendomen fick många fiender, och vi hafva sett, af [<sedan> överstrykt ord] hvad som sedan händt att den rätta christen ännu i[-]dag får många fiender. Ty hvar och en, som icke sjelf är en christen[,] måste hata christendomen och anse den för svär[-]meri och vidskepels[e] eller [ocks]å må[s]t[e] <sida3> hos de christna finnas skrymteri, skenhelighet och andelig hög[-]färd, emedan de anse sig sjelf[-]va för Guds Barn, och fördöma andra. Judarne inbillade sig, att christendomen var en skadlig villfarelse som borde utrotas med eld och svärd. Hedningarne sade, att christendomen var en skadlig villfarelse, och ett ohyggligt svärmeri, som var högst skadligt för statens bestånd. Och ännu i sednare tider har mången fritänkare påstå[tt] att christendomen var den största galen[skap], so[m] [någon] <sida4> menn[i]ska kunnat hitta på. Verlden[,] säga de[,] skulle hafva varit vida lyckligare, om christendomen icke kommit till förargelse. Det är visserli[-]gen sannt, att christendomen kommit verlden till förargelse, ty der christna finnas, der få icke verldens Barn fara i frid till Helvetet. Men der ingen christendom finnes, der får hvar och en lefva som han vill. Vi kunna till och med gifva, att verlden i jordiskt afseende varit vida lyckliga[-]re, om ingen christendom funnits. Ty icke har någon christen kunnat säga, att han haft roligt i verlden eller att han lefvat ett lyck[-]ligt lif på Jorden; tvärt om är det just de christna, som får lida mest i verlden. De måste lida förföljelse och smålek af verlden: Derföre säger också aposte[-]len Paulus: Om vi endast i denna verlden - - - till C[ristus, så] vo[re] <sida5> vi de [<de> upprepning] uslaste eller olyckligaste varelser på jorden. En christen kan derföre icke skryta af någon lycka eller glädje på jorden. Utan det att han är föraktad och förföljd af andra menniskor, måste han äfven lida otroligt innom sig sjelf: så att en c[hristen] får sällan hafva någon glädje innom sig emedan själafienden anfäktar honom beständigt. Men[,] säger man: ibland dem, som nu anse sig för christna finnas många skenheliga, många skrymtar[e], många svärmare, som fara omkring och predika, och ändå lefva i uppenbara laster. Och der[-]före [<m> överstrykt tecken] vill du säga, vill jag icke blifva en sådan der skrymtare, utan häldre lefva, som jag har lefvat hittills: ä[r] jag icke en chri[-]sten [så] är ja[g] - - - <sida6> icke en skrymtare. Men ser du icke nu[,] huru David snärjer dig sjelf, med ditt eget tal. för att icke blifva en skrymtare, vill du icke heller blifva en christen, utan heldre lefva som en hedning. Men nu har ibland de christ[na] alltid funnits skrymtare. ibland Frälsarens egna lärjungar, fanns åtmin[-]stone en skrymtare, Judas. Men var det derföre sagdt, att den christendom, som Fräl[-]saren predikade, icke var Gudomlig?

3 BÖNDAGEN 1851 [fragmentariskt bevarad]

Eller vill du påstå att hela läran var falsk, och allesammans voro skrymtare derföre, att en gick och hängde sig? Uti Samari[-]en hade många blifvit om[-]vända till christendomen, men der fanns också en Skrymtare[,] nemligen trollkarlen Simo[n,] som Petrus måste fördöma; Men vill du derföre säga att Samaritanernas christendom var oduglig, derföre att ibland dem fanns också en skrymta[-]re, ja till och med i Jerusa[-]lem, hvarest ch[ristendomen] <sid7> först uppenbarade sig, fanns också två skrymtare, dem Petrus måste bestraffa. Men vill du derföre påstå, att christen[-]domen redan i sin början var falsk, emedan ibland de christna också funnos skrymtare? Ser du icke nu huru det fördjeflade förnuftet bedrager dig: Om du sätter på dig glasögonen, så torde du snart få se, att alla christna äro skrymtare: ja till och med sjelfva apostelen Petrus var en skrymtare emedan Paulus måste en gång bestraffa honom för hans skrymteri. Men vore det icke vida bättre, att du arbetade först på din egen christendom, och sedan du sjelf blifvit en christen, kunde du se fel på de christna; du kunde då bättre urskilja, hvilka som äro skrym[-]tare, och hvilka äro sanna christna. — Men nu skulle vi förs[t hör]a, huru David såg i And[a]nom, att christ - - - rde - - - ifr - - <sid8> ödmjukade, och måste blifva en fotapall för Frälsaren. Detta har gått så till, att de, som en tid varit christendomens argaste fiender, hafva slutligen måst böja sig under oket; såsom till exempel Paulus. Han var i början christendomens argaste fiende, men blef till slut christendomens ifriga[-]ste försvarare. Så har det äfven gått med många Hedningar, som i början hyste ett andeligt hat till de christna, måste till slut älska dem. och detta har icke skett genom någon egen kraft, ty menniskan råf icke sjelf hvarken i det ena eller andra fallet. Menniskan måste alltid böja sig under en högre magt; Om hon är i Djefvulens våld, så måste hon lyda Djefvulen, och lef[-]va efter hans vilja; om [hon] är stadd under Guds andas ledning; så måste hon handla efter Andans ingifvelse: derföre säger apostelen: I gören icke hvad I viljen <sid9> Men deraf följer icke, att menniskan har ingen magt öfver sina lemmar. Ty aposte[-]len talar icke om utvärtes gerningar, utan han talar om tankarna, och begärelserna, öfver hvilka äfven en christen icke har någon magt. Men öfver sina lemmar har menniskan så pass stor magt, att hon kan låta bli att suppa, svärja[,] hora, slåss, ljuga, och bedraga; hon kan låta bli att köpa grannlåt, hon kan låta bli att hämnas; men hatet kan hon icke med egen kraft öfver[-]vinna, icke heller kan hon af egen kraft tillintet[-]göra onda tankar och syndiga lustar; hon kan icke råda öfver sitt hjerta, och - - - - - [nödvan?] <sid10> digt för menniskan, att hon skulle födas på nytt och blifva ett nytt kreatur; det var för henne nödvändigt, att hon genom en sann ånger och bättring, samt en lefvande tro skule blifva försonad med Gud, och sålunda frälst ifrån Djefvulens våld, ifrån syndens straff och Herra[-]välde; ty den naturliga menniskan står helt och hållet under Djefvulens våld, både till kropp och själ[,] ifrån hufvud till fötter; hon måste således göra allting efter Djefvulens vilja, Hon kan icke stå emot <sid11> sina syndiga lustar och begärelser; utan hon måste tänka och göra allt hvad Djefvulen ingifver henne. Det finns äfven sådana, som kallas för halfchristna; de öfvergifva en del af sina förra ogudaktiga gerningar, men kunna icke slita sig lösa från verlden, de vilja icke stöta sig med verlden och blifva tokiga. De måste således vara verlden lik, i klädsel[,] i yttre lefnadsvanor, ehuru Frälsaren har

3 BÖNDAGEN 1851 [fragmentariskt bevarad]

sagt, I kunnen icke tjena två Herrar; och apostelen Jakob har skrivit till de christna: den som verdens vän vill vara, han <sid12> [<han> upprepning] blifver Guds ovän. Men en sådan christendom kan icke bestå inför Gud. —

Vi sade här förut, att christendomen fick många fien[-]der, så snart den blef uppenbar i verlden, och denna fiendskap, har varit rådande äfven, hvarest, christendomen fått insteg uti de christ[-]nas hjertan: de christ[-]ne ansågos för svärma[-]re, kättare, som ville förstöra den gamla läran, och göra om intet den rätta Guds[-]tjensten. Judarna trodde sig vara Guds Barn, ty de sade till Frälsaren: vi äro icke oägta födde vi hafve en fader nemligen Gud: och [hvarifrån hade?] <sid13> Judarne fått den tron, att Gud var deras Fader? den tron hade de förmodligen fått af Djefvulen, ty Frälsaren sade till dem: I ären af den Fadren Djefvulen. Så kan äfven nu mången hafva den tron, att [han] har Gud till fader, ehuru han aldrig vet, huru och när han blifvit ett Guds barn. Judarne litade äfven på sin utvärtes Gudstjenst, och ansågo sig derföre vara närmast Gud i helighet och rättfärdig[-]het - - - <sid14> alla föreskrifter, som hörde till den utvär[-]tes Gudstjensten: de voro äfven mycket andäktige i sin Gudstjenst, men ändå ville döda Frälsaren. De hyste således ett andeligt hat till Frälsaren; Mon[-]ne det icke skulle gå på samma sätt nu, om Frälsaren framträdde som en kringvandrande Läsar[-]predikant, och började kalla hederligt folk för skrymtare, och hugg- <sid15> ormars afföda? Ja[,] man kan just icke nu[för]tiden [kalla?] oomvända menniskor för skrymtare; ty de lefva värre än hedningar, och tro sig ändå vara beredde att stiga in i Himmelriket. Det sku[ll]e gå på samma sätt med Frälsaren som det gick den tiden, att de öfver[-]sta presterna och de skriftlärdede skulle anklaga honom såsom en kättare och en svärmare, som far omkring och predikar en <sid16> falsk lära: alla dygdiga horor skulle ropa: bort med kättaren! Alla nyktra fyll[-]hundar skulld ropad: korssfäst bedraga[-]ren; Alla kröga[-]re skulle ropa: till Helvete med nykterhets predikanten! just så skulle det nu gå med frälsaren om han framträd[-]de i samma skep[-]nad som då, såsom en kringvandrande Läsar[-]predikant. Nu[-]tidens äkta Lutheraner skulle anklaga honom, såsom en fridsstörare, såsom <sid17> orostiftare, som stör Samvets friden[,] uppväcker oro och tvedräkt emellan makar och hus[-]folk. ehuru frälsaren har sagt, att [han] icke är kommen, att stifta frid utan tvedräkt, kunna likväl nu[-]tidens äkta Lutheraner icke annat än hata en sådan menniska som stör Samvetsfriden, och fördömer hederligt folk. Det var således icke underligt, om christendomen redan i början fick mån[-]ga fiender; och lika <sid18> hatfull är verlden nu som den var den tiden; Djefvulen kan icke tåla, att någon kom[-]mer och stör hans nat[t]ro; han vill vara i fred uti sitt näste; han ingifver sina trogna tjenare den föreställ[-]ningen, att den lefvande christendo[-]mens ljus, är ett ohyggligt sken ifrån afgrunden, som måste släckas i de christnas blod.

Men ehuru christen[-]domen alltid blifvit hatad af verlden, hafva likväl mån[-]ga blifvit förödmjuk[ade], och lagda till en fotapall, under Fräl[-]sarens fötter [och chri]sten <sid19> domens bittraste fiender hafva slutligen blifvit kufvade af en högre magt, och Djefvulen har måst krypa ut ur sin håla: Detta såg David vid pass [1000?] år före Christi födelse[,] och derföre säger han uti den 110 Psalmen[:] Herren sade till min Herra: sätt Dig på min högra hand,

3 BÖNDAGEN 1851 [fragmentariskt bevarad]

till dess jag nederlägger dina fiender Dig till en fotapall. — Uti 3dje versen af samma Psalm förekommer vår heliga ottesångs Text. så lydande: Efter din seger skall allt folk offra dig i helig prydnings: Dina Barn varda dig födde såsom daggen af m[orgon] <sid20> rådnaden. De christnas seger[-]sång, förekommer uti Uppenbarelsebokens 12 kapitel och 10 vers: christendomen segrade väl öfver hedendomen, men i stället för hedendomen up[p]kommo snart Påfvedömets villfarelser; och de få christna, som fanns i Påfvedömet, blefvo förföljde och hatade: christen[-]domen fick väl en ny seger genom den store Troshjelten Luther, men de, som nu kalla sig för äkta Luthe[-]raner, hafva längesedan affallit ifrån Luthers lära, och anse nu den döda tron för christendom; Men den lefvande trons yttringar anse de för svärmeri och vidskepelse; hvaraf kommer det, att alla väckta anses för svärmare och villo[-]andar? det komm[er] deraf, att den döda tron icke kan tåla <sid21> den lefvande tron: Den döda trons anhängare vilja utrota den lefvande tron med lagens magt. Och likväl har man sett att christendomens fiender måste lägga sig till en fotapall under Fräl[sa]rens fötter: de måste mot sin vilja böja sin nacke under christendomens ok. Och de som sålunda blifvit öfvervunna af Frälsaren, offra välvilligt Herranom sitt hjerta uti helig prydnings — och sjunga segersången: Det finns visserligen ännu här och der, några alfvarliga christna, som söka befrämja den lefvande christen[-]domen, men uti det stora mörker, som nu är rådande uti hela verl[-]den, kunna dessa få <sid22> själar icke mycket [ut]rätta. De blifva ansedde för svärmare och villoandar, de blifva utsatta för den sorglösa hopens förakt, och begabberi[;] de blifva hatade och förföljda af verlden. Så att Davids profetia om christendomens seger för det närvarande icke kan tillämpas på vår tid; ty vår tid är en [sådan?] mörk och ohygglig tid: christendomens ljus är alldeles borta: Solen har blifvit förmörkad och de få ljuspunk[-]ter som lysa här och der, kunna icke up[p]lysa verlden; ty den blinda hopen kan icke se ljuset; ljuset kom i verlden, och mörkret kunde det icke begrip[a] <sid23> [Vi] kunna icke för närvarande fröida oss öfver christendomens hastiga utbredande[,] ty mörkrets magter hafva släckt de få ljusen, som voro op[ptän]da. David säger väl uti vår Text: Dina Barn varda dig födde såsom daggen, af morgonrådnaden, Denna profetia har visserligen afseende på christendomens hastiga utbredande i apostalar[-]nes tid; och vi få hoppas att den tid kommer ännu en gång, då den lefvande christendomen utbreder si[g] hastigt öfver jorden; sedan alla blodiglar fått suga sig mätta af de christ[na] <sid24> blod; kanske ögo[nen] öp[p]nas ännu en gång på de blinda, och öronen hos de döfva, att de måtte besinna hvad deras frid tillhör. Emellertid måste de få själar, som längta[r] efter ljuset, sitta vakande och bedjande vid den svagt lys[ande] lampa[ns] matta sken, i den förhoppning, att morgonrådnaden snart måtte gå opp på nådens himmel, och att den stora solförmörkelse, som nu är allmän öfv[er] hel[a] jorden, måtte snart up[p]höra. Morg[on]stjernan har redan gått opp här i nor[-]den, men detta dagen[s] förebud, aktas icke[,] d[en] ses icke af dem, som sitta i m[ör]kret oc[h i] dö[de]ns skugga <sid25> [De]n som är van, att vistas i mörkret blir solblind, när ljuset hastigt up[p]går; derföre kunna mörksens barn icke fördraga ljuset, emedan ljuset gör ondt i deras ögon när det faller på starr[-]blindes svarta näthinna — De få själar som längta efter ljuset, måste nu sitta

3 BÖNDAGEN 1851 [fragmentariskt bevarad]

vakande och [bed]jande vid [den] nattliga lampans matta sken, med blicken riktad mot Solens up[p]gång; de måste sukka och bedja: Herra låt ditt ljus snart up[p]gå[!] [A]men!

—

Original / Merikallios samling / Uleåborgs landsarkiv